True Cost of Food Campagne

Ons huidige voedselsysteem brengt een groot aantal verborgen kosten met zich mee, bijvoorbeeld door de gevolgen van bodemverarming, watervervuiling, klimaatverandering en ziektes zoals obesitas. De FAO, de voedsel- en landbouworganisatie van de Verenigde Naties, schat op basis van berekeningen dat de totale verborgen kosten voor het milieu wereldwijd zo'n 2100 miljard dollar bedragen. De sociale kosten zijn zelfs nog hoger: 2700 miljard dollar.

De nieuwe campagne *True Cost of Food* maakt deze externe kosten zichtbaar. Het is een initiatief van Nature & More/Eosta in nauwe samenwerking met IFOAM (de internationale biologische koepelorganisatie). Nature en More verspreidt schapkaarten en posters: zo toont een foto een man met een tros druiven in de hand. Hij staat in een zwembad op de stoep van een natuurvoedingswinkel. De boodschap is: voor de productie van biologische druiven is jaarlijks per 100 vierkante meter 25.200 liter water minder nodig dan bij gangbare druiventeelt; ofwel 25 emmers water per vierkante meter per jaar. Een goede bodem met veel organisch materiaal werkt als een spons en kan enorm veel water vasthouden.

True Cost of Food volgt op de *Save Our Soils* campagne. Volkert Engelsman, oprichter en CEO van Nature and More/Eosta: "We wilden graag een geldwaarde koppelen aan bodemverarming en daarbij biologische en gangbare producten vergelijken. Terwijl we daaraan werkten, kwam de FAO met nieuwe modellen om de kosten te berekenen van watervervuiling, verlies van biodiversiteit, klimaatverandering en de impact op gezondheid en sociale samenhang. Als je naar die cijfers kijkt, is het kristalhelder dat gangbaar geproduceerde voedingsmiddelen duurder zouden moeten zijn dan biologische." Nature en More zal verschillende aspecten in beeld brengen op de winkelvloer. Om de externe kosten per product in een oogopslag zichtbaar te maken, is de 'Nature & More True Cost Flower' ontwikkeld (zie afbeelding). Meer info via natureandmore.nl

Ware prijs van landbouwproducten

'Alleen heel rijke mensen

'Biologische producten zijn te duur', kreeg de Duitse landbouwwetenschapper en bioboer Felix Prinz zu Löwenstein vaak te horen. En: 'Biologisch is luxe, alleen bereikbaar voor de elite.' Hij ging op zoek naar het ware prijskaartje van conventionele producten. 'Als je dat gaat uitrekenen, zijn gangbare producten onbetaalbaar.' *Tekst: Ellen Winkel / Beeld: Nature and More*

De boerderij van Felix Prinz zu Löwenstein in Südhessen is al 500 jaar in handen van zijn familie. In 1992 schakelde hij het bedrijf van 140 hectare om naar biologisch. Inmiddels staan zijn dochter en haar man aan het roer, vertelt hij op de Bio-beurs aan een goed gevulde zaal. Dus kan hij zelf een groot deel van zijn tijd inzetten als voorvechter van biologische landbouw. Hij is bestuursvoorzitter van biologische belangenorganisaties BÖLW en Naturland.

'Biologisch kan de wereld niet voeden' is nog zo'n statement dat hij steeds te horen krijgt. "Er wordt wereldwijd 5000 kCal per persoon geproduceerd, meer dan genoeg voor iedereen. Maar de helft wordt weggegooid", legt hij uit. "Juist de gangbare landbouw kan de wereld niet voeden. Zij is productief, maar niet efficiënt. Ze gebruikt hoge inputs die eindig zijn." Hij schreef er twee boeken over: *FOODCRASH -Wir werden uns ökologisch ernahren oder gar nicht mehr* en *Es ist genug da. Für alle. Wenn wir den Hunger bekämpfen, nicht die Natur.*

"Als je een gebraden kip kunt kopen voor 5 euro, denken mensen 'wauw, lekker goedkoop'. Maar dat is niet de ware prijs. Om dat uit te kunnen leggen, heb je economische taal nodig en onderzoek om het te kunnen onderbouwen." Zo heeft het Franse landbouwministerie in 2011 de kosten laten uitrekenen die drinkwaterbedrijven maken om grondwater te reinigen, zodat de gehaltes aan nitraat en bestrijdingsmiddelen aan de norm voldoen. Dit blijkt hen jaarlijks 1,5 miljard euro te kosten. Dit bedrag wordt doorberekend in de prijs van drinkwater, terwijl de landbouw verantwoordelijk is voor deze kosten.

Maar het ministerie rekende nog verder:

kunnen **gangbare** producten betalen'

ze wilden weten hoeveel het zou kosten om al het Franse grondwater te reinigen, dus niet alleen het deel dat door waterbedrijven wordt opgepompt. Felix: "Dat bleek 50 miljard euro per jaar te kosten. 50 miljard! En dus vroeg ik me af: hoe groot zou de totale agrarische productiewaarde in Frankrijk zijn? Die bleek ook ongeveer 50 miljard te bedragen. Dus als je die externe kosten naar de landbouw zou toerekenen, zouden de producten twee keer zo duur zijn. En dan heb je alleen nog maar de waterzuiveringskosten meegerekend. En niet de schade die mosseltelers en de toeristische sector hebben door de vervuiling, en de daling van biodiversiteit, etc. Zou je dat alles doorrekenen, dan zouden alleen heel rijke mensen gangbare producten kunnen betalen."

"Is het jullie wel eens opgevallen dat je vroeger veel vaker dode insecten van de voorruit van je auto moest poetsen?", vraagt hij. Ter illustratie toont hij tabellen die een dramatische daling van het aantal kevers sinds de jaren 50 laten zien. "De biodiversiteit neemt enorm af. Dat is een catastrofe, want zij vormt het immuunsysteem van onze aarde. Externe kosten die hierdoor ontstaan moeten worden betaald door de maatschappij of – nog erger – door onze kinderen."
Informatie verzamelen om kosten door te rekenen is dus heel belangrijk. Felix heeft zich sterk gemaakt om ook in Duitsland onderzoek op te starten naar true costs. Dat gaat binnenkort van start. "De landbouw gebruikt heel veel inputs die van de gemeenschap zijn, zoals grond, water en lucht. Die moeten beschermd worden door het gemeenschappelijk landbouwbeleid."

De 'True Cost Flower' van Nature & More

